

Motion till riksdagen 2006/07: MJ336

av **Karl Gustav Abramsson m.fl. (s)**

Jakt och viltvård

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av insatser för att i ökad utsträckning intressera unga människor, både män och kvinnor, för jakt och viltvård.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av ett väl fungerande viltrapporteringsystem och också nödvändigheten av en återkommande inventering av viltstammarna.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att Svenska Jägareförbundet även i fortsättning ska anförtros det allmänna uppdraget för ledning av jakt och viltvård och att detta uppdrag också ska innefatta rovdjuren.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av att förstärka Viltvårdsfonden och att dessa resurser uteslutande då ska användas för främjande av viltvården.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om införandet av ett ersättningssystem för eftersök av trafikskadat vilt som också tar hänsyn till de omfattande arbetsinsatser som främst jägarna utför.¹
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om en reformerad lagstiftning i fråga om eftersök av trafikskadat vilt för att eftersöken ska kunna genomföras på ett i alla avseenden lagligt sätt.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om behovet av tillgången till jaktmarker för marklösa jägare, vilket ska kunna lösas bl.a. genom att i större utsträckning upplåta statens marker och att detta ska kunna ske på rimliga ekonomiska villkor.

Fel! Okänt namn på

8. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om jaktens betydelse för lokala entreprenörer och att balansen mellan upplåtelse till näringsverksamhet och den allmänna jakten kan upprätthållas och att verksamheten i så stor utsträckning som möjligt kan komma lokalbefolkningen till del.
9. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behovet av en genomgång och utvärdering av vad som hänt sedan lagen om viltvårdsområden tillkom i början av 2000-talet.
10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behovet av ytterligare ökade insatser vad gäller säkerhetsfrågor i samband med jakt, vilket ska omfatta både säkerhet för liv och hälsa för människor och givetvis också att undvika onödigt lidande för djuren.
11. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att även i fortsättningen tillåta bly i jaktammunition intill dess att ett fullvärdigt ersättningsmaterial kunnat tas fram och då till rimliga priser.
12. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att trygga och förbättra den år 1993 beslutade fjälljaksreformen.
13. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behovet av att i en reformerad lag om viltvårdsområden införa möjligheten att även bilda viltvårdsområden för statlig mark ovan odlingsgränsen och på renbetesfjällen.
14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om nödvändigheten av ett reformerat älgförvaltningssystem, vilket även ska omfatta en avveckling av den s.k. dubbelregistreringen av älgjakt ovan odlingsgränsen.
15. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behovet av en genomgång av regelverket kring skyddsjaksbestämmelserna när det gäller varg, vilket också ska omfatta en förändring av 28 § med innebörd att tamdjur även ska kunna fredas utanför inhägnat område och att detta ska ske på ett rättssäkert sätt.
16. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om behovet av att se över ersättningsreglerna för rovdjursrivna tamdjur i syfte att i större utsträckning ta hänsyn till de verkliga värden som går förlorade.
17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförts om att införa licensjakt på björn och att införa bestämmelser som skulle tillåta åteljakt på björn i vissa fall.

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkande 5 hänvisat till TU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Jakt och viltvård utgör en viktig del i många människors vardag. Både för jägare och naturintresserade är möjligheten att jaga, spåra eller kanske fotografera vilt i den svenska naturen viktig.

Jakten och viltvården är en tradition att bevara, samtidigt som kopplingen till fritids- och turistnäringen erbjuder stora utvecklingsmöjligheter. På det sättet är jakt och viltvård också av stor betydelse för sysselsättningen på landsbygden.

Rekryteringen av nya unga jägare, både män och kvinnor, är en viktig förutsättning för att jakten och viltvården ska fungera i framtiden. De ungas tillträde till jakten har minskat betydligt under de senaste tio femton åren. Detta förhållande kan kanske främst kopplas till att många unga idag växer upp i storstad och storstadsnära områden och inte kommer i kontakt med viltet och jakten på samma sätt som de som bor på landsbygden. Vi tror att särskilda insatser behövs för att inte jakt- och viltvårdsintresset ska minska ytterligare. Det behövs både frivilliginsatser och också samhälleliga stimulanser för att klara det åtagandet.

Sverige ska vara ett föregångsland när det gäller att förvalta våra naturresurser och de vilda djuren. Vilt är en begränsad och gemensam resurs. Om vi förvaltar vårt vilt på ett bra sätt, med balans mellan tillgång och avskjutning, kommer vi också att få vilda djur som mår bra. Tillgången på vilt påverkas av det lokala jaktuttaget, men även av vad som händer utanför Sveriges gränser, som globala miljöförändringar. Detta betyder att förvaltningen på lokal nivå är kopplad till flera andra nivåer – regionalt, nationellt, europeiskt, globalt – något som vi också måste beakta.

Hela Sverige ska leva och utvecklas. Även i rovdjurstäta områden måste det finnas möjlighet till säker djurhållning. Vi måste alla kunna njuta av skog och mark och känna oss trygga där vi bor.

För hållbara viltstammar krävs en viltförvaltning som har ekologiska, ekonomiska och sociala utgångspunkter. Vidare gäller att kunskapen om viltstammarnas sammansättning och geografiska spridning grundas på faktiska förhållanden. Denna kunskap kan erhållas genom ett väl fungerande viltrapporteringsystem och genom återkommande inventeringar av viltstammarna.

Jakten ska vidare ske på ett för viltet och samhället accepterat sätt. Därför måste höga krav ställas på att jakt sker på ett etiskt sätt.

Ledningen av jakten och viltvården i Sverige har sedan mycket lång tid tillbaka skötts av Svenska Jägareförbundet genom det så kallade allmänna uppdraget. Förbundet har skött detta uppdrag på ett mycket föredömligt och skickligt sätt. Vi anser att Svenska Jägareförbundet även i fortsättning ska ombesörja det allmänna uppdrag och att detta uppdrag också ska omfatta rovdjuren.

Jägarna betalar årligen avgifter till Viltvårdsfonden. Dessa medel, anser vi, ska uteslutande användas för att främja viltvård och därtill hörande ändamål. Trots att stora penningmedel därigenom tillförs verksamheten, så anser vi att

Fel! Okänt namn på

resurserna fortfarande är otillräckliga. En förstärkning av Viltvårdsfonden är både önskvärd och nödvändig.

Viltet i trafiken har varit och är fortfarande ett stort problem. På de större vägarna med viltstängsel är viltolyckorna förhållandevis få, men i övrigt inträffar ett stort antal olyckor varje år – ca 35 000. Många av dessa olyckor kräver eftersök och dessa utförs så gott som uteslutande av jägare. Det har skett och sker fortfarande på ideell grund. Sedan en tid tillbaka är Rikspolisstyrelsen ansvarig för eftersöksverksamheten och det är bra, men ersättningsfrågorna är fortfarande olösta. För att verksamheten ska fungera, krävs ett system med ersättning till deltagande jägare. Sådana ersättningar ska då inte enbart avse direkta kostnader såsom bilersättningar och liknande utan också skälig ersättning till jägarna. En fråga som dessutom måste få en lösning med förtur är den lagstiftning som reglerar eftersöksverksamheten. I praktiken får en eftersöksjägare begå lagbrott för att fullfölja sitt uppdrag och detta i förhållande till var och hur eftersöksjakt får bedrivas.

Ett ofta omvittnat problem är att marklösa jägare har svårt för att få tillgång till lämplig jaktmark till skäliga priser. Trenden har tyvärr varit den att jaktupplåtelser har blivit dyrare och i praktiken ofta förbehållna dem som har tillräckligt med pengar. Denna utveckling måste brytas! Staten skulle med sina marker kunna gå före genom att upplåta jaktmarker i första hand till marklösa jägare och därtill kunna sätta skäliga villkor för upplåtelseerna och då främst beträffande priserna.

Möjligheter till jakt på statlig mark används också för entreprenörer i turistbranschen. Detta är bra särskilt för utvecklingen på landsbygden. I varje läge där sådana upplåtelser kommer till stånd, måste balansen mellan denna verksamhet och den allmänna jakten beaktas. Dessutom är det angeläget att verksamheten i en eller annan form kommer lokalbefolkningen tillgodo.

Jakt- och viltvårdslagstiftningen måste ständigt ses över. Så är fallet beträffande tidigare omnämnda eftersök av skadat vilt. Lagen om viltvårdsområden ändrades i början av 2000-talet och fick en modernare utformning. Det har trots detta kunnat konstateras att en del frågor inte fick tillräcklig eller ändamålsenlig utformning. Det gäller bland annat hur jaktarrenden inom viltvårdsområden ska behandlas och beslutas. Här krävs en förändring för att bättre ta tillvara både markägarnas och jägarnas intressen.

Säkerhetsfrågorna kring jakten har ständigt förbättrats. Trots detta sker årligen vådaskjutningar som ibland leder till döden. Utbildningen inom ramen för jägarexamen tar bland annat sikte på säkerhet vid jakt, och i tillägg till detta har Svenska Jägareförbundet fått ett särskilt uppdrag att öka säkerheten vid jakt. Dessutom rör säkerhetsaspekterna också att uppträda på ett sådant sätt att djurens lidande genom skadeskjutningar minimeras. Det är givetvis det individuella handlandet och ansvaret som ytterst styr utvecklingen. Här kan göras mera, och en tydlig stimulans att öka säkerhetstänkandet och dessutom öka den frivilliga övningsskjutningen skulle ge bra resultat. En nolltolerans i påtalade avseenden skulle vara målsättningen.

Frågan om blyets användning i ammunition har länge diskuterats. Blyförbudet vid jakt över öppet vatten och i våtmarker gäller redan och bör ligga fast. Däremot bör frågan om blyammunition vid jakt i övrigt ytterligare utre-

Fel! Okänt namn på

das. De uppgifter som hitintills är kända är att bly i den form som används i ammunition inte skulle vara den miljöfara som tidigare hävdats. Vidare är att märka att ersättningsmaterial för blyet är ifrågasatt, dels ur ekonomisk synpunkt, dels och främst, ur ett djuretiskt perspektiv. Innan likvärdiga material kunnat tas fram, bör inte något blyförbud införas vare sig beträffande hagel eller för kula.

Den sedan 1993 införda möjligheten för jägare att få tillgång till bland annat ripjakt i de svenska fjällen var en riktig och välkommen reform. De praktiska problem som har identifierats har rört länsstyrelsernas olika sätt att administrera upplåtelseverksamheten. Detta har skapat irritation bland jägare och också hos renskötare i berörda områden. Här behövs en samordning så att regelsystemet blir likformigt. Vidare har frågan om att involvera statens mark ovan odlingsgränsen och i renbetesfjällen i det sedan lång tid gällande systemet med viltvårdsområden (tidigare jaktvårdsområden) diskuterats. Om så skulle ske, skulle många problem kunna lösas beträffande upplåtelseverksamheten liksom hur viltet ska förvaltas på ett riktigt sätt. Då skulle även frågan om den så kallade dubbelregistreringen kunna lösas på ett för alla parter godtagbart sätt.

Det nu gällande älgförvaltningssystemet ses över i en av den tidigare regeringen tillsatt utredning. Ett enkelt och rättssäkert system måste eftersträvas liksom givetvis att ett sådant system ska garantera en livskraftig älgstam i älgens normala utbredningsområde. Vi utgår ifrån att ett sådant kommande system kommer att bygga på ett decentraliserat ansvar för skötseln av älgstammen.

En fråga som under en längre tid vållat stora diskussioner är förekomsten av våra stora rovdjur. Främst har intresset riktats mot vargen. Sedan riksdagen år 2001 fattat beslut om en sammanhållen rovdjurspolitik, har bland annat etappmålet för varg kraftigt ifrågasatts. Detta hänger förmodligen främst samman med att vargförekomsten är koncentrerad till ett fåtal områden. Där har uppenbara problem uppstått med vargriven boskap och andra tamdjur och då främst jakthundar. Den allmänna uppfattningen kan kanske sammanfattas så att vi förvisso ska ha en vargstam i Sverige, men vi ska tillåta oss att försvara våra tamdjur inom rimliga gränser. Vi måste ta människors oro på allvar, och vi utgår ifrån att vi kan införa nya regler för hur man kan och får skydda sina tamdjur. Nya regler för skyddsjakt behöver också tas fram, där vi utgår ifrån att sådana beslut kan fattas på regional nivå.

Skyddsjaktsbestämmelserna måste ses över. Den nu gällande lagstiftningen tillåter exempelvis inte att man får skydda sina tamdjur vid direkt angrepp utanför hägn. Detta är inte acceptabelt. Vi anser att jaktförordningens § 28 ska ändras med innebörd att sådana angrepp ska kunna åtgärdas. Givetvis ska detta ske på ett rättssäkert sätt, och man ska också i efterhand kunna klarlägga att man handlat i nödvärn.

Rovdjursrivna tamdjur, framför allt då jakthundar, har i ersättningshänseende varit alltför styvmoderligt behandlade. Schabloniserade ersättningsbelopp har använts, vilket sällan tagit hänsyn till de verkliga värden som går förlorade.

Fel! Okänt namn på

Björnstammen har nu ökat till en nivå som för bara några år sedan inte kunde förutses. Det av riksdagen uppsatta etappmålet är med råge uppnått. Tyvärr har ansvariga myndigheter inte varit tillräckligt lyhörda för att utöka skyddsjakten på björn. Vi anser att tiden nu är mogen för att införa licensjakt på björn och att också se över jaktformerna på björn genom att under vissa förutsättningar återinföra åteljakt.

Stockholm den 25 oktober 2006

Karl Gustav Abramsson (s)

Hans Stenberg (s)

Marie Nordén (s)

Tommy Ternemar (s)

Kurt Kvarnström (s)

Lars U Granberg (s)

Sinikka Bohlin (s)